

מסורת הש"ס

(א) [בכמ"י טספ; רב],
(ב) כמותו לט: מילתא פ'
משפטיה פדפס; (ג) [מבנות]
מח: כריתות ח; (ד) [נרלה]
דש למחוק "בר יתקן"; (ה) [שש],
(ו) [שש], (ז) ימות, (ח) [נעלי]
מח; (ט) [ג' סס], (י) [שעונו]
לוי: מדרס ס; (יא) [ט] וכל
הפסוקא שפנניו לימא בכמ"י,
ושם הפסוקא הימא אכלת. ועי'
רש"י; (יב) לעיל ת, (יג) לקמן מח.
מח. [נעלי ו: מנהרין יט: ב"ק
טז; (י) לקמן מח: [נסהרין
יט; (י) [נדרס"ר לימא א"י].
ועי' רש"י; (י) [נדל"ר קדושין],
(יא) [הוכחם הש"ס הימא שס
ק' כדלמא דלמח לרב מי
דלת ע"ש וע"ק]; (יב) [ועי'
מח: פסחים קו: ד"ה שנקיף],
[נעלי מח: מנחות טז
ע"ב ד"ה אין לו]; (יג) [נדרס"ר
דל"ה]; (ק) [נעלי ג ע"ש
- ע"ב]; (ר) [נדרס"ר ד"ה
לסוף]; אכל מחר לא ק'
לא [ק']; (ט) [נדל"ר מלוא
לפסוקא מלוא];

תורה אור השלם

- אם קאן קאן אביה
לחקה לו כסף יקל כמח
הביתול; שמוח כח טו
וכי יתה אביה בחור
אשר לא ארשה ושב עמה
מחר ימרחו לו לאשה;
שמוח כח טו

הנהגות הב"ח

- (א) גמ' ואין לו פה למלך;
(ב) רש"י ד"ה וזה מלוא וכו'
ומח: ד"ה ואפי' כי קודם
(שקמנה) מו"מ וי"ב ס"א
שחזרה;

מוסף רש"י

הובא בסוף המסכת

תוס' ר"י הוקן

טעמא דרב הונא שהרי נעשה
בה [ומעשה] יתומה בחיי
האב. כלומר מעשה הכל
לעצמה ולא עם האב כאלו
מת ויש לחוש שמה שילק
עצמו ממנה ואמר לה צאי
ורקבי קדושין. ולא שייכא
פלוגתייהו בדבר ושמואל
כלל. ומסתבר דהלכתא כרב
לחזור קודם שימנע האב בין
אביה נתרעה ויכול לעכב.
ורב לטעמיה דאמר אישיו
אין באחת שנה פרוטה אפי'
שבשתינה שנה פרוטה אינה
קדושה קדושה דאי אכל
קדושה ספק הוה כדשמואל
דאמר [לעיל יב, א] חיישין
שמוח כח טו פרוטה מבדי. בכו
ובכו. בשמים רוצה לקדשה.
אינה מקדושה. קדושה דאי

נראין דברי תלמיד. עולה קמסיים לתלמיה ואילו וקאמר נראין
דברי ר' ירמיה שהוא תלמידו של רב הונא: הואיל ונעשה זה מעשה
יתומה בחי' האב. בחיי קדושה והשאה עמנה שלא לדעתו כאלו
היא יתומה והוא ראה ושחק או הפקיר זכות שיש לו זה אוי' שחקו
הודאה דבשלמא נתקדשה לדעתו
וישקט שלא לדעתו איכא למימר
בחדא שחיקה מרמח רמח אכל כולי
האי לא שחיק: יוולין לעכב. הואיל
ובשעת קבלה לא נתרעה האב אם
באמה לחזור קודם שיתרעה האב
חוזרת ולא מהניא מו ריזוי האב:
אין לי. דיכול למאן אלא אביה: היא
ו'. וקס"ד צפיתה לשם קידושין
אשמועינן קרא ולמימר דמצי הדרה
זה: לא פילונו בחדא איפכא. לדבר
שאינו: יכול לשנויי לכו. קרא
צפיתו שלא לשם קידושין משמע:
קרא צעי. למימר דאביה יכול לעכב
וכן היא ומסיכא מימי לן לאוסרה
בהיא צעילה למימר קידושין הן:
קרא ר"נ לומר שמשלם קנס נמפוסה.

אמר לאו לאשמועינן הימא אינטרין
אלא לאשמועינן דכי מעכבא אינה
נמי משלם קנס דכין מפוסה שמה
הכמוז קנסא במיאון האב הכי נמי
תלי במיאון דידה: אי הכי.
סייעתא היא: היינו. ודאי דמינא
מחר ימחנה לו כו': אמר ליה.
מה לא תסייען דליכא למימר
דמנריך לה ס' בקדושי אחריו לדעת
אביה: ברתני' ואם לאו אינה
מקודשת. דכיון דאמר התקדשי
התקדשי כל חדא וחדא הוה קידושין
באפי' נפשיה: היסא אוכלת ראשונה
ראשונה. בנמחא מפרס לה אהייא
קאי וטעמא מאי: גמ' מאן סנא
התקדשי התקדשי. הוה דהו פרטא
אכל בו וכו' ואם פרטא הוה: אמר
רבנ' ר"ש היא. כשצונו (דף לו: ג) גבי
חמשה מוצעין אותו: אהייא. קאי
הימא אוכלת: אינימא ארישא. כי אמר
התקדשי התקדשי: אלא אסיפא.
דמינא ליה כלל קאמר דאם הימא
אוכלת ראשונה ראשונה כו' וכי איכא
בחדא שוה פרוטה מיהא מיקדשא:
נאפילו בקמייתא. ואפילו הראשונה
או השניה שוה פרוטה אע"פ שאין
באחרונה שוה פרוטה מקודשת:
והא מלוא היא. כיון דקידושין לא
נגמרו עד שתקבלם כולם והיא כבר
אכלה את הראשונה קודם (ס' שמתקנה
אותה בקדושה היא או הראשונה
מלוא גבה: הכי שאלו. כלומר
למה לנו משנה שניה ואין לנו

יודעים לפרשה: ומיקרבה הנייה. מוכנת הימא הנייה וגלגלה את
לבה שהימא חפיה בזה: ש"מ מדר' אמי. דשני הא מילתא תלתא:
ש"מ מקדש במלוא אינה מקודשת. מדקביל קר' אתקפתא דפרכין
לעיל והא מלוא היא ואחזיקה לשנויי עלה מאי באתא באתונה
קאמר אלמא ס"ל שאינה מקודשת: ושמע מינה פרוטה ומלוא דעתא
אפרושה. מדשנייה למתני' הכי דכי יש באחרונה ש"פ מקודשת ואע"ג
בקייתא מלוא היא צדה וצדוה קדשה דהא כלל חשיב ליה גבי
מנחת וקאמר דאם יש בכוין שוה פרוטה מקודשת אלמא קדושה אכלוה
קייתא אפי' גבי אוכלת דהוה להו מלוא ופרוטה מקודשת באחרונה:
ושמע

הראשונה כבר קודם (ס' שמתקנה אותה בקדושין היין מלוא גבה וא"ת
בפרק האומר (דף נט.) האומר לאשה התקדשי לי לאחר ל' יום אפי' נתכלו המעות מקודשת אלמא לאו מלוא וינהו היכא
דבמות קדושין אמו לידה וי"ל דיש לחלק דהתם הרי הדיבור נגמר קודם שנתכלו אכל הכל ללא נגמרו הקדושין עד אחר מסירה
אחרונה ויחזק כך אכלה הראשונה והשניה איכא למימר דמלוא הן אכלה:

[אימא נמרה ומקניא בו'. אע"ג דלא מלו דידה להתקדש בפחות משוה פרוטה כדאמרין צ"ק] מיהו צק עושה צרכותא ת"י:
ושמע

ובו משמע הא בו בו פרט, ול' שמעון ל"ש הכי ולי' שח' ככלא הוי. ול' יהודה אפכא הויל למתני' במתני'
בו בו בלא וי"ו, ול' יוחנן אליבא דר' מאיר לא מציען לאוקומא דהא אמר ל"ש הכי ולי' שח' פרטא הוי. ואיכא
מאן דפסק כר' שמעון. ארישא. דקאמר התקדשי התקדשי. אלא אסיפא. דקאמר התקדשי לי בו. ואפילו בקמייתא.
אם יש בחמרה ראשונה שאכלה שוה פרוטה אפי' שאין מקודשת ש"פ מקודשת האולי ודעתא אחרונה
היא לה קמייתא דמלוה ואינה מקודשת. באחרונה. ואע"ג דקדשה נמי בקמייתא. דהויל מלוא, (ס' ומלוא פרוטה
דעתא אפרוטה. אינה מקודשת. דהא קאמר שאם ראשונה שוה פרוטה ולא האחרונה אינה מקודשת דמלוה היא.
דעתא אפרוטה. דכרישנא.

האיש מקדש פרק שני קידושין

מו.

נראין דברי תלמיד. משמע הכא דרב ירמיה תלמידה דרב הונא
הוה וקשה דפרכה תפלת השחר (זכרות דף ס:) (ס' משמע
תלמיד חזר דרב הוה דקאמר התם רב עלי של שבת צע"ס א"ל רב
ירמיה בר אבא כי דלת א"ל אין דיכלנא ומדלל קאמר ליה רב
ירמיה מי גדיל מר שמע מינה שהיה
לו תלמיד חזר ונראה דמרי רב
ירמיה הוה (ט):

בין היא בין אביה יבולין אעכב.
ואע"ג דאמר רב לעיל (דף
מד:) חיישין שמא נתרעה האב היינו
בסתמא ששמע ושחק אכל היכא
דמינה גילה דעתו ולא מיבעיא
אם לא נתרעה האב שכיולה היא
לעכב אלא אפי' נתרעה האב יכולה
לעכב וא"ת מה יעיל שמעכב אחרי
שיתרעה האב הא צידו לקדשה צעל
כרחה וי"ל היינו דוקא צתחילת
הקידוש אכל היכא דנתקדשה שלא
לדעת אביה ואח"כ נתרעה האב ואמה
רואה לומר דמקודשת מטעם דזכות
הוא לו אמרינן כיון דבתו מעכבת
דחזו הוא לו ולא היה מתרעה אם
היה יודע דמעכבה ומיהו לפירוש
הקונטרס לא קשיא מידי דפי' הואיל
ובשעת קבלת הקידושין לא נתרעה
האב אם באתה לחזור קודם שיתרעה
האב חוזרת ולא מהני מו ריזוי האב:
קרא בעיא. פי' שלא תהא אשתו
באותה ציאה פשיטא דהא

אפילו לא ימאנו אינה אשתו בזה
ציאה כיון שפיתה שלא אשתו
בשלמא אם פיתה לשם אישות
אשמועינן חידוש דכין היא וזין אביה
יכולין לעכב אכל השתא מאי חידוש
אשמועינן וליכא למימר דקרא ה"ק
שאם יצא אביה לקדשה לאותו מפתה
שמוכל צמו למאן דפשיטא שכיול
לקדשה צע"כ ומשני לומר שמשלם
קנס כמפוסה פי' לעולם מיירי שפיתה
שלא לשם אישות ואפ"ה אשמועינן
כמותא דכי מעכבא אינה שמשלם
קנס דכמו דמלה הכמוז קנס
דמפוסה במיאון האב כך תללו
במיאון דידה והאי מיאון דידה דלא
אינו מועיל ענין שלא תינשא לו
דכיון דאביה רוצה שפיתה אשתו אינה
יכולה לעכב אלא מהני שמשלם קנס
כאלו האב ממאן א"נ"ג נפקא מינה
היכא דצא עליה ואח"כ נתיממה
דשעתא מהני מיאון דידה לעכב
שלא תהא אשתו: (ס' אמר רב יוסף
אי הכי. צינותא וסייעתא היא
וכן היה רב יוסף רגיל לומר
כדאמרין בפרק כמה מדליקין (שם)

דף כח.) א"ה היינו דממרגמינן ססגונא א"ל אבי צריכה קידושין
כו' ולא תסייעיה מהא וי"מ דר"נ צא לישב לעולם אימא לך שפיתה
לשם אישות וגרסי' אלא אמר ר"נ ולא תימא דתיקשי לרב אפי' דאמר
אביה ולא היא דהא דקאמר הכא דיכולה למאן אינו ר"ל דלא תהא
אשתו כיון דרואה אביה יכולה לעכב אלא ר"ל שמשלם קנס
כמפוסה כלומר דכין שאר מפוסות שהאב ממאן דפי' בנקונטרס
ופרי' רב יוסף צתמיא אי הכי כו':

ואפ"ה בקמייתא. פי' בנקונטרס אפילו הראשונה או השניה שוה
פרוטה אפי' אע"ג דאין באחרונה שוה פרוטה מקודשת והא
מלוא היא כיון דהקידושין לא נגמרו עד שתקבלם כולם והיא אכלה
הראשונה כבר קודם (ס' שמתקנה אותה בקדושין אמו לידה וי"ל דיש לחלק דהתם הרי הדיבור נגמר קודם שנתכלו אכל הכל ללא נגמרו הקדושין עד אחר מסירה
אחרונה ויחזק כך אכלה הראשונה והשניה איכא למימר דמלוא הן אכלה:

[אימא נמרה ומקניא בו'. אע"ג דלא מלו דידה להתקדש בפחות משוה פרוטה כדאמרין צ"ק] מיהו צק עושה צרכותא ת"י:
ושמע

ובו משמע הא בו בו פרט, ול' שמעון ל"ש הכי ולי' שח' ככלא הוי. ול' יהודה אפכא הויל למתני' במתני'
בו בו בלא וי"ו, ול' יוחנן אליבא דר' מאיר לא מציען לאוקומא דהא אמר ל"ש הכי ולי' שח' פרטא הוי. ואיכא
מאן דפסק כר' שמעון. ארישא. דקאמר התקדשי התקדשי. אלא אסיפא. דקאמר התקדשי לי בו. ואפילו בקמייתא.
אם יש בחמרה ראשונה שאכלה שוה פרוטה אפי' שאין מקודשת ש"פ מקודשת האולי ודעתא אחרונה
היא לה קמייתא דמלוה ואינה מקודשת. באחרונה. ואע"ג דקדשה נמי בקמייתא. דהויל מלוא, (ס' ומלוא פרוטה
דעתא אפרוטה. אינה מקודשת. דהא קאמר שאם ראשונה שוה פרוטה ולא האחרונה אינה מקודשת דמלוה היא.
דעתא אפרוטה. דכרישנא.

עין משפט
גר מצוה

כא מיי פ"ג מהל' אשוח
הלי"ג סגן ענין מה
עושה"ע אה"ע פי' לו טע"י יא:
כב ב ג מיי פ"א מהל' עניה
הלי"ג שו"ע אה"ע פי' קטו
טע"י ג:
כד ד מיי פ"ה מהל' אשוח
הלי"ג כו כ טע"י אה"ע
פי' לא טע"י ה:
כה ה ענין כמ"פ פ"ד מהל'
מדרס הלכה יא:
כו ו מיי פ"ה מהל' אשוח
הלי"ג טע"י טס:
כז ז מיי טס הלי"ג סגן
ענין מח טע"י אה"ע
פי' מח טע"י ז:
כה ח טע"י טס הלי"ג טע"י
טס טע"י יד:

מוסף תוספות

- הא דמשלם קנס במיאון
דידה. מוס' טו"ך. ב. או שפגרה.
ריטב"א. (וע"ש ונמקנה).
ג. דאין שייך לומר שפגרה
הקנס אפי' דעכשיו היא
לעצמה כיון דבשעת מימיה
עדיין היא לאב. מוס' טו"ך.
ד. דהתם הוא ודאיב לה
דבריו אחר וכו' וגמ' ד
דבריו קודם שנתאכלו המעות
אלא שקבע זמן לחול בו
הקדושין כי מתאכלי ברשותה
מתאכלי אבל הכא שהוא
מחלק דיבורו ולא אמר לה
התקדשי לי באלו ודאי גלה
דעתו שאינו רוצה שיחולו
הקדושין כלל עד גמר כולן
ועד שתקבל את כולן אינן
בידה אלא פקדון כשהיא
אוכלת ראשונה היא לה
שלחה יד בפקדון וחזרה שם
מלוה עלה. רש"א.

תוס' ר"י הוקן (המשך)

כמאן דאמר שביעה שאין
לכם ביד כלום. הי"ג לר'
יהודה התקדשי לי בו וכו'
הוי פרט ואם אין באחת שוה
פרוטה אינה מקודשת קדושי
לדאי. התקדשי לי בו וכו' הוי
כלל ואם יש בשתינה ש"פ
מקדשה. ובמימא דר' מאיר
אפילו אמורא. שמואל אמר
לדאי. מאיר הוי אפכא בלא
וי"ו הוי פרטא דהואיל ולא
עריבהו שביעה אבל חד
וחד קאי והוי כמ"ד שביעה
לדאי. אבל ולא לך ולא
לך הואיל ועריבהו כללא
הוי. הי"ג התקדשי לי בו
ובו. כלל הוא הוי ואם יש
בכולן שוה פרוטה מקודשת.
התקדשי לי בו בו פרט
הוה ואם יש באחת מהן שוה
פרוטה מקודשת ואם לאו
אינה מקודשת. ור' יוחנן אמר
לדאי. מאיר לא שגט שביעה
לא לך ולא לך או שביעה לא
לך לא לך פרטא הוי שלא
תמצא כלל לר' מאיר אלא
שביעה שאין לכם ביד כלום.
הי"ג התקדשי לי בו וכו' או
בו בו אם יש באחת מהן
שוה פרוטה מקודשת ואם לאו
אינה מקודשת. ה"ס הביא
המשנה פ"ה [מאישות הכין]
כמו שהיא ואוקימנא לרישא
דחני התקדשי התקדשי כר'
שמעון. וגבי שביעת הפקדון
(פי') [שביעות פ"ה הי"ג] כתב
שביעה לא לך ולא לך חייב
לע לא אתא ואחת. ובגדלים
פי' [הי"א] פסק כר' מאיר
ואליבא דשמואל כמו שכתבנו
בגדלים פירק יבי אליעזר נסו,
א ד"ה לוח קרבן. ולא ידדתי
לסוף דעתו שדבריו נראים
כסותרים. ולכאורה משמע
דסיפא דמתני' דהכא כשמואל
אליבא דר' מאיר שייכא דחני
בו וכו' הוי כלל, מדתני בו